

MINDSZENT-SZEGVÁR

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ
HIVATAL

Diamant Manó nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

és

VIDEKE.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Egy évre 3 frt — kr.
Félévre 1 frt 50 kr.
Negyedévre — frt 75 kr.
Egyes szám ára 6 kr.
Hirdetések jutányosan felvételnek

Helyi érdek és politika.

Lapunk nem politikai lap — országos politikát folytatni jogunk nincs, ezt a törvény határozottan tiltja egy cautió nélküli lapnak

Semmi nemü politikai cél nem lebegett tehát szemünk előtt akkor, midőn lapunkat megalapítottuk — semmi más nem is vezethetett bennünket, mint az ugynevezett „helyi érdek“ s ezt még a politikán is felülhelyezni lapunk kötelessége. Nagyon sokszor és sajnos kelle már tapasztaljunk, hogy a politikának az illetéktelen helyre s dolgokra való bevonása, az ügyre minden alkalommal káros hatást gyakorolt és gyakorol.

Szétválasztja, éles ellentétbe helyez oly embereket, a kik hivatta volnának egymást támogatva, egymással karöltve egy bizonyos cél felé haladni.

Az illetők külön politikai elveik folytán — külön táborokra osztva, egymás irányában elfogultakká lesznek, s külön érdek szolgájanak tartja egyik a másikat. Lehet, hogy nagy haszna van a politikának — politizálásnak s talán föltényezője egy ország boldogulásának. Nekünk ennek bírálatába bocsájtkozni nem szándékunk, nem célunk: mi csak „kicsiben“ akarunk annak káros hatására reá mutatni; midőn az hivatlanul oly helyekre fészkeli be magát; a hová nem tartózik, hol jelenléte nem csak felesleges, de már türethetlenné kezd válni.

A politizálás ragályos betegsége ma már annyira elharapódzott, hogy csak elvétve akad az országban oly község avagy város, a mely képes volt ez ideig e betegség terjedését annyira gátolni, hogy az még belső szervezét alapjában meg nem támadta volna. Legtöbb községnek már a szíven rágódik a baj. Ma még talán az önmegtartóztatás orvosságával kiürítható, de ha még soká késünk ezt alkalmazni nem-e leendő késő?

Legyen az akár község — város avagy bármily testület ha tagjai politikai elveiket nem hagyják kívül, hanem beviszik tanácskozási termeikbe, ott az örökös viszály magvai vannak elhintve s e magok keserű gyümölcsöket fognak majdan teremni.

Nem azt mondom evvel, hogy mondjunk le általában a politizálásról. Nem! Én is Petőfivel tartok, hogy „Legyen elved hited és ezt kimond ha mindjárt véreddel fizeted“ de csak ott és akkor amidőn az helyén van, midőn evvel hazánknak szolgáltatt tenni vélünk.

Sajnos, hogy ma már igen sok község tanácstermében, hol semmi nemü pártnak mint olyannak helyet foglalni nem szabadna, mint országos politikai ellenfelek állanak egymással szemben — ellene van természetesen egyik fél annak amit a másik akar, sok esetben annélkül, hogy azt a

helyi érdekek szempontjából bírálná, s mi következik ebből? Az, hogy mint politikai párt a község tanácstermében senkinek nem használ, de viszont annál több kárt tesz a községnek s legtöbb esetben a helyi érdekek szenvednek alatta.

Igy volt ez nálunk még a nem rég mult időkben is, de örömmel tapasztaljuk, hogy községünk tanácstermében hála az isteni gondviselés és képviselő testületünk jó akaratu erélyességének, mind inkább tért vesz a politika, s elfoglalja helyét a helyiérdekekért való önzetlen, buzgó működés.

Megyei ügyek.

Csongrád megye állandó választmánya f. hó 11-én tárgyalta a legközelebbi megyei közgyűlés elé terjesztendő határozati javaslatokat. Egyik legérdekesebb tárgya volt a választmányi ülésnek a megyei árvaszéknél rendszeresített kiadói állás fentartásának költségei. Többféle a lapból kísérlettek meg ez állás költségeit fedezni. — A belügyminiszterium azonban több ízben nem hagyta jóvá a megye határozatát — végre elrendelte, hogy fedezze a megye ezt a költséget az árva pénztár tartalék alapjából kamat nélkül kölcsön vett összegből, mely összeg annak idején a szegvári megyeház árából lesz vissza térítendő.

Hosszabb vitát idézett elő, Arad város törvényhatóságának a véderő törvényjavaslatával szemben elfoglalt álláspontja.

A választmány oly javaslatot fogadott el, hogy Csongrádvármegye tekintettel Gajary Ödön határozati javaslatára, tudomásul vegye Aradvárosának és Hajdu vármegyének átiratát.

Megyei gyűlés.

Csongrádvármegye törvényhatósága e hó 17-én kezdte meg rendszerinti tavaszi közgyűlését Zombori Rónay Lajos főispán elnökölte alatt.

Mindenkor, ha választásokról van szó, megtekin a vármegye terme, élénkek a folyósok, melléktermek, teltek a karzatok, egyébként és más alkalomból ott van a közügy iránt érdeklődő néhány egyén, a tisztikar, melynek megjelenni mintegy hivatalával járó kötelessége, kong a nagy terem; néhány foglalkozás nélküli egyén látható a karzaton, fölolvastatnak az állandó választmány határozati javaslatai s elfogadtatnak a leiratok, átiratok, jelentések tudomásul véve irattárba tételnek!

A régi jó vármegyei élet eltűnt, a jó idők emlékének élődünk ma!

A rendkívül szép számmal megjelent képviselőket szokás szerint üdvözlőlvén az élénk éljenzéssel fogadott főispán, a gyűlést megnyitottnak jelenti.

Az alispán negyedéves jelentése ma sem különbözött a rég megszokottaktól. Felöleli a vármegyei élet minden ágát, érdekeken csoportosítván az egyeneműeket. A sok említésre méltó közül egyedül Sövényházáról szollunk. A jelentés a sövényházi jegyző lemondását is tárgyalta. Nem akarunk ez ügygel foglalkozni, mert nem közgyűlési jelentés keretébe illő s tartozó, de fölemlítjük az okból mert hírlik, hogy Sövényháza mint község megszűnik.

Sövényháza megszűnt természetesen több factortól függ, egyenlő befolyásnak veszszük ott magát a vármegye törvényhatóságát és a birtokos Pallavicini Sándor örgrófot, azután jó a többi érlelt. Mit fog határozni a vármegye ha Sövényháza egyik vagy másik községbe leendő bekebelezéséről lesz szó, ezt senki ma meg nem mondhatja, mire határozza el magát a sövényházi képviselő testület és annak legfőbb tényezője Pallavicini örgróf ur, szintén kérdés tárgya még; de az kétségtelen, hogy Mindszentnek mindent meg kellene tenni, hogy Sövényháza ide csatoltassék, nemcsak a nyereendő jövedelem okán, de azért is mert az örgrófi uradalom igen sok bérlője mindszei, s bajos lenne a legcsekélyebb községi ügy végett a három óra járásra fekvő Sándorfalvára menni, föltéve, hogy Sövényháza község megszűnik!

Stefánia ő fenségének címezése tárgyában kelt kegyelmes leirat tudomásul vétetett. Következett a közgyűlés első napjának legfontosabb: tárgya a választás. Néhai Kókai Pál árvaszéki első ülnök elhalálása által állott elő az üresedés, mely rendszerint a következők előléptetésével végződik.

Igy történt most is bár voltak, kik e rendet megbontani akarták.

Árvaszéki első ülnökké egyhangulag lett Onódy Géza II. ülnök megválasztva, ennek helyébe lépett dr. Lakos Imre eddigi 3-ad ülnök.

A 3-ad ülnöki állásra pályázott dr. Bartha Kálmán megyei 1-ső aljegyző, Zolnay Kálmán 2-od jegyző és dr. Bartha Kálmán 70 szavazattal. Zolnay 24 szavazata ellen megválasztott árvaszéki 3-ad ülnökké, 1-ső aljegyző lett Zolnay Kálmán, 2-od jegyzővé dr. Cicatricus Lajos, ki ha vissza nem lép az első jogyzői állásra benyújtott pályázatától — aligha elébe nem kerül Zolnay-nak, kinek illetve pártjának dr. Bartha-ával szemben követett eljárása lett volna oka a kellemetlen következményeknek!

A vármegye árvaszéki kiadójának ügye régi keletű. Sok irka-firka volt már ez ügyben és mindig kellemetlen mind a vármegyére, mind a miniszteriumra. Az ideiglenes megoldás is törvénytelen, helytelen, de a kényszer helyzetnek engedni kellett. A vármegye árvapénztár tartalék alapjából vétetik egyelőre kölcsön kamat nélkül a kiadó fizetése, ez ügyben a vármegye ez év februárban az országgyűlésnél is kérelmezett.

Főispán ur ez állásra Szalay Gyárfást nevezte ki, helyébe lépett Kossa László — ennek helyére pedig pályázat hirdettetik. Ezek után egész csapat rendelet lett tudomásul véve.

Azt mondtuk a vármegye közgyűléséről szóló jelentésünk kezdetén, hogy csakis választások esetén telik meg a vármegye nagy terme, élénkülnek meg a folyosók és melléktermek, de hát nemcsak nem resteljük megvallani, hogy tévedtünk, de sőt örömmel adjuk tudtára mindazoknak a kiket illet és érdekel, hogy bizony ritka látvány volt a tavaszi közgyűlés második napja is!

Rendkívüli dolgok voltak a tárgysorozatba főlvéve:

Arad város, Hajdu vármegye áttették pártolási és hasonló szellemben leendő föllirat elküldése végett a véderőjavaslat 14 és 25. §-ai ellen a képviselő hához intézett föllirataikat.

A fölliratok azon időben fogalmaztattak és fogadtattak el, midőn még a „Gajári“-féle határozati javaslat beadva nem volt.

Vármegyénk állandó választmánya e feliratok tekintetében hosszas, remek vita után hozta meg javaslatát és miután az, a bizottság néhány tagjának nézetével nem egyezett, Sima Ferenc ért.kezletet hívott egybe, mely az állandó választmány nézetével, véleményével szemben egy határozati javaslatot fogalmazott, fogadott el és iratott alá hatvan vármegyei képviselővel. A mely szerint az állandó választmány határozati javaslatával szemben a 14 25.§ okat nem fogadja el és tul terjeszkedvén Arad város és Hajdu vármegye határozatain, a képviselőház határozata ellen még a főrendiháznál panaszt tenni is elhatározta.

A határozati javaslat ezen része okozta, hogy sokan nem szavaztak mellette azok közül, kik a javaslatot előző nap aláírták, kik a független hadseregnek pártolói, kik a 25. §. ellen szavaztak volna.

Volt ijedelem, riadalom nem kicsiny a midőn a 60 aláírás köztudomásúvá lett, azonban az elenpárt is mozgott, és az eredmény az lett, hogy az állandó választmány határozati javaslata 62 szavazattal 49 ellen elfogadtatott, azaz tudomásul vétetettek az átiratok, de felterjesztés ez ügyben nem történt.

Rendkívül szép, érdekes vita fejlődött ki ez ügyben. Sima Ferencz nyajtotta be a határozati javaslatot az állandó választmány javaslata ellen.

Az állandó választmány javaslata mellett szólottak Kiss Zsigmond szokott ékességgel és meggyőző hangon, Fekete Márton nagyszerű beszédet mondott, olyan mely az előtte, a határozati javaslat ellen szólók összes érveit halomra döntötte, semmivé törpítette. Novák József országgyűlési képviselő röviden, de velősen és lélettapasztalatból merített érvekkel, eszmékkel szállott általános helyeslés között az állandó választmány határozati javaslata mellett sikra; Sima Ferencz az általa benyújtott határozati javaslatot hosszabb sikerült beszédben támogatta úgy látszott mintha nem vármegyei gyűlésen, hanem az országgyűlésben képzelte magát, beszédje nagy hatást keltett; Tary Endre elfogadta Sima határozati javaslatát, de a főrendiházhhoz teendő felterjesztés ellen szólott és pedig alaposan, okosan, jogosan.

Udvardy Sándornak beszédje el nem ma-

radhatott, természetszerűleg a Sima indítványát pártolta.

Lapunk szűk kerete nem engedi, hogy az elmondott szónoki remeket vissza adjuk, de elmondhatjuk, hogy ritka élvezet nyújtó volt a vármegyei közgyűlés eme mozzanata.

Az általános érdeklődés ezen kérdés megoldásával megszünt, a képviselők a késő délutáni órákban, elszedtek mi pedig a folytatólag tartott gyűlésről jelentésünket legközelebbi számunkban folytatjuk.

Községi ügyek.

Mult számunkból értesültek t. olvasóink, hogy a 7-én tartott közgyűlés tárgysorozatának csak a 8-ik pontjára tárgyalta és 9-én szombaton tartá meg a folytatólagos közgyűlést.

A szombati közgyűlés.

1. Targy volt: a regália bérlőkkel való, megegyezés végett kiküldött bizottság jelentése.

Mielőtt a bizottság jelentését megtette volna, felolvastatott az idő közben bérlők által beadott kérvény, a melyben kéri a kitűzendő új árverési feltételekbe bevenni; az általuk előre már befizetett tűzkárbiztosítás visszatérítését. A csárda földek hasznóberbe lettek általuk kiadva, kéri a bérlőkkel kötött szerződések respektálását, továbbá ital készletjük elszállítását április 15-ig a nagy pincéből megengedni.

Tary Endre képviselő következőleg számol be a kiküldött bizottság működésének eredményéről. A bérlők a dolgot megfontolva 5100 ft bérösszeget ajánlottak a hátra lévő 3 negyed évre. A bizottság azonban 5500 forintot tart volna hajlandó azt át engedni; egy a bizottság célt nem ért. Ajánlja, a kérvény kezdet és végétől való tárgyalását.

Pap Mihály kéri a bérlői szerződésnek 11. és 12. pontját újra felolvasni. Felolvassák és megmagyarázzák.

Tary Endre nem találja e pontokat általánosságban rosszaknak, mert feltéve azon esetet, hogy a regále bérlet ez idő szerint nagyon jól jövedelmezne; e pontot értelmében a község vehetné vissza a bérletet vagy a bérösszeget emelhetné, hogy ez megfordítva történt: az lehet baj, de nem hiba

Seres nem jogtudós, tehát nincs egészen tisztában azzal, valjon e pontok értelmében fel kell-e bérlőket szerződéses kötelezettségük alól menteni.

Tary Endre felelve Seresnek mint jogtudós, kijelenti hogy e pontok értelmében bérlők felmentendők, s ő nem adná ellenkező értelemben szavazatát. Szerinte az első kérdés, a közgyűlés fentartja-e a szerződést, avagy nem?

Seres a választ tudomislát veszi.

Kohn Adolf a bérlőket felmentené, mert ő nem aggodik azon, hogy a bérlők lemondottak, csak rosszalja, hogy miért nem mondtak le mult év december végével, hisz ehhez joguk volt, — miért hagyták az utolsó percre? — különben ő többet ad érte (közbe szólás, nem licitálunk)

Hubacsok Tary által mondottakhoz csatlakozik. A bérlőkkel a jog viszonyt megszüntetné, a szavazást is két részre osztaná. Első kérdés: felmentené-e a bérlőket vagy nem? Második kérdés: felmentés után mi történjék a regáliá-

Föl, föl azt a nemzetiszin lobogót,

Mely alatt apáink szive

Láng-lobogva dobogott!

Bizva bizunk a jövőben;

Nincs napunk még lemenőben,

Egünk borus — majd kitisztul,

S napja új tüzzel ragyog

Föl a zászlót! mi vagyunk a

Szent Istvánok és Szent Lászlók

Unokái: magyarok.

Föl, föl azt a nemzetiszin lobogót,

Mely alatt apáink szive

Láng-lobogva dobogott!

Vert már minket Isten ember.

Gonosz nyelvek, gonosz fegyver,

De sem átok sem vérpallós.

Porba meg nem hajthatott.

Föl a zászlót! mi vagyunk a

Csák Máték és Kont Istvánok

Unokái: magyarok.

Föl, föl azt a nemzetiszin lobogót,

Mely alatt apáink szive

Láng-lobogva dobogott!

Lobogjon a honszerelme,

Tettben éjjen sziv és elme;

Megőrizzük mind, mit a mult

Szent örökül ránk hagyott.

val. Kohn Adolfnak felelve azt mondja, hogy ne személyeskedjünk, ő inkább dicsérendőnek tartja a bérlők azon eljárását, hogy nem decemberben, hanem csak most mondtak le.

Haász névszerinti szavazást kér, nehogy a község károsodjon.

Vimmer Károly a kérdést mindaddig feleslegesnek tartja, míg a bérlők felmentve nincsenek.

Tary Endre így szövegezné a kérdést: azok, kik a felmentés mellett vannak: igenne, a kik ellene vannak: nemmel feleljenek.

Elnöklő bíró a kérdést felveti a szavazás meg történt.

Igennel szavazott 27 nemmel 1 (Csernák János) képviselő. **Bérlők azon kérelmét, hogy a regália bérlet alul felmentésnek 27 szavazattal 1 ellen a közgyűlés elfogadta.**

Most a regáliának újboli értékesítése kérdésének tárgyalásához fogtak.

Tary Endre hosszas beszédben védelmezi a régi bérlőket, a többek között azt mondja: az bizonyos, hogy vidékről senki sem jön a bérletet kivenni, helybelinek pedig már lett volna alkalmuk (?) ajánlatát beadni; tehát ily kilátásokkal nem menne bele egy árverésbe. Ki az a ki garantálná, hogy a volt bérlők által ajánlott összeget el fogjuk érni? Neki ugyan fogalma sincs, hogy a regália mit ér, de azért elfogadná a bérlők által felajánlott összeget, mert meggyőződött arról, hogy bérlők óhajtották a bérleti szerződés megszüntetését, a mi világosan bizonyítja, hogy nem igen érhet többet. Fogadja el tehát a közgyűlés az általuk tett ajánlatot, mert kitéhetjük magunkat azon veszélynek, hogy nem lesz elég konkurencia, hogy azt nyílt árverésen eléhesük.

Kohn Adolf világosságot akar, ne járjunk sötétségben. Mondja ki a közgyűlés, ha akad valaki, a ki többet ad, annak adja-e; avagy inkább a régi bérlőknek, kik kevesebbe igénynek? ő részéről nem 5100 ftot, de 5500 ftot ad érte

Seres ily esetben nem ajánlja azt, hogy a régi bérlőknek adják.

Hubacsok Pál nem akar sérteni senkit, de a közgyűlési terem nem bürze; a hol alkudozzunk. Senki szavát akkor midőn a község érdekéről van szó garanciálul el nem fogadhatja. Most az a kérdés, hogy a közgyűlés elfogadja-e a bérlők 5100 ftos ajánlatát, vagy nem? Ha nem fogadja el csak akkor jöhet az a kérdés, hogy mikép fogjuk értékesíteni? ő részéről Tary indítványához csatlakozik, mert más különben e dolgokból baj lehet. Kohn Adolf ajánlatát csak az esetben fogadhatná el, ha kötelező nyilatkozatot tesz, ha Kohn Adolf ezt megírni akarja, úgy ajánlaná a gyűlést 5 percre felfüggeszteni.

A gyűlés 5 percre felfüggesztetett, a melyből bizony 15 perc lett.

Szünet után.

Felolvastatott Kohn Adolf kötelező nyilatkozata, melyben a mindszei regáliáért a hátra lévő 3/4 évre 5500 ft összegű ajánlatot tesz a tömörkényi rész kivételével.

Kohn Adolf nyilatkozatának figyelméül azt mondja, hogy ezt úgy értelmezi, hogy az időtől kezdve, midőn ő a regáliát átveszi — attól fizet — a hozzá tartozó csárdák, földek egyéb épületek, jogok és jövedelmek is őt illetik.

Folytatása a mellékleten.

Föl a zászlót! mi vagyunk a

Világverő Hollós király

Unokái: magyarok.

Föl, föl azt a nemzetiszin lobogót,

Mely alatt apáink szive

Láng-lobogva dobogott!

Ős jogunkat visszaszerzők!

Mint egykor a hazaszerzők;

Bár csak egy kis talpalatnyi,

Elég, mi megmaradt.

Föl a zászlót! mi vagyunk a

Bocskaiak és Betlenek

Unokái: magyarok.

Föl, föl azt a nemzetiszin lobogót!

Mely alatt apáink szive

Láng-lobogva dobogott!

Kit zsarnok — had porba gázolt,

Imádjuk a Szabadságot!

Ne rettegjünk, bár lesnek ránk

Őlni vágó orv karok

Föl a zászlót! mi vagyunk a

Rákócziak, Bercsényiek

Unokái: magyarok

Föl a zászlót! Magyar nemzet zászlaját!

Zengje ajkunk a szabadság

Márciusi jelszavát!

TÁRCZA.

Föl a zászlót!

(1889. március.)

Föl, föl azt a nemzetiszin lobogót,

Mely alatt apáink szive

Láng-lobogva dobogott!

Lengeti vagy nem lengeti

Nyugoti szél vagy keleti,

Turul-madár tud repülni

Bár fürgeteg kavarg.

Föl a zászlót! mi vagyunk a

Bendeguzok és Atillák

Unokái: magyarok.

Föl, föl azt a nemzetiszin lobogót,

Mely alatt apáink szive

Láng-lobogva dobogott!

Gyáva nyugat, hadd nyugodjék,

Kelet, Észak agyarkodjék;

Ránk mindenik de hiába

Ezer éve agyarog.

Föl a zászlót! mi vagyunk a

Döntőkaru hét vezérnek

Unokái: magyarok.

Hubacsek a gyűlés felfüggesztése előtt akart még némi magyarázatot adni s most látjuk Kohn Adolf beszédéből, hogy az nem lett volna felesleges, mert bérlőknek tüz-biztosítási díja visszajár. A csárdai földek bérlőitől a földek el nem vehetők; ezt az új feltételeknél mind figyelembe kell venni. A község nem oly gazdag, hogy majd kártérítési követeléseket fizessen. Tartozik új bérlő szeptember végén a föld-bérlőket a mezei munkák teljesítésére a földekre eresztieni.

Kohn Adolf mindezeket el nem fogadhatja, különben is látja, hogy erővel a régi bérlőknek akarják adni, ha veszt is a község; hát nem bánja adják annak. (Mégirt nyilatkozatát széttepi, felölti kabátját, kirohan a gyűlésteremből.)

Haász szerint a volt bérlők kiadták a csárdai földeket, azokat nem lehet kikergetni, mert szántán a község ellen fordulnának kártérítési igényeikkel. Kohn Adolftól is úgy vették át az új bérlők a bérletet, hogy a földbérlőket meg kellett hagyniok; most sem lehet az másképen.

Hubacsek. Most ott vagyunk, a hol voltunk; ajánlja a régi bérlők ajánlatának elfogadását.

Seres nem fogadja el a régi bérlők ajánlatát. Kohn Adolf szak ember, s azt mondja, hogy többet ér.

Hubacsek név szerinti szavazást kér.

Wimmer a kérdést úgy veti fel, hogy azok, a kik a régi bérlők ajánlatát elfogadják: igennel a többi nem mel feleljen.

A kérdés felvettetik. Marton Antal bíró Pap Ákos jegyző és Pap Mihály képviselő nem szavaznak. Egy képviselő kiment.

A szavazás eredménye: **15 nem 9 igen.** Bérlők ajánlata tehát 15 szavazattal 9 ellenében elvetetett.

Wimmer csakis az árverés útján való értékesítés mellett van, s semmi esetre sem ajánlja a regáliának saját házi kezelését.

Szilágyi Ferencz zárt ajánlati versenyt ajánl, oly képen, hogy a legmagasabb zárt ajánlatba foglalt összegnél kezdődjék a szóbeli árverés.

Hubacsek csak is zárt ajánlatot fogadna el — de ezt kizárni semmi esetre sem ajánlható. Meg kell a feltételeket előbb pontosan állapítani nehogy a község ellen 20 frtos perek támadjanak — s ezután 4 lapba közzétük a helybelyi lapba kihirdetni ajánlja, még pedig rövid idő alatt.

Az árverési feltételek kidolgozására egy bizottság lett kiküldve, azon utasítással, hogy az új bérlő a 48-as kör vendéglőségének saját borát mérni megengedni tartozik.

A 10-ik tárgy volt: Bagi Ferenc és társai tömörkényi lakosoknak, az elszakadás iránti kérvénye tárgyában kiküldött bizottság jelentése.

Az érvekben gazdag és kitűnően összeállított, felterjesztés felolvastatott a mely igen találoán cáfolja meg a tömörkényiek által beadott folyamodványt.

Helyi és vegyes hírek.

— A szabadság ünnepe. Nemzetünk újjászülését most fokozottabb érdeklődéssel ünne-

Világos bár éjbe dönté,

Nem halánk meg mindörökre;

Föltámadtunk, újra élünk,

Élni fogunk esküszünk:

Idegen nép, idegen nyelv

Rabja többé nem leszünk!

Dr. Kis Sándor.

Egyenlőség.

— Rajz a szabadságharcból. —

A „Mindszent Szegvár és Vidéke“ eredeti tárcája.)

Csendes éj van. A hold halovány arany színével világítja be a tájt; a százasod fák levelei mindmegannyi csillagok, úgy fénylenek a reá eső hold sugaraitól. Az erdei virágok számtalan nemei kéjes illatot árasztanak. Az éj csendjét közelgő katonák lovanak dobogása zavarja meg. kik örülten vágtatnak az erdőn át. Egyszerre azonban az erdő sűrűjéből veres sapkás alakok buknak elő, minden oldalról élénk puská tüzzel fogadva az érkezőket, a kik meglepetésükben azt alig viszonozták.

A küzdelem rövid volt. A legnagyobb rész lelüvetett — a többi meg adta magát. —

Kik voltak ezen hiányosan öltözött és fegyverzett emberek, kik néhány perc alatt a kétszeres számú, jól fegyverzett, reguláris vssas

pelték az egész országban. Községünkben már f. hó 14-én két helyen is ünnepelték azt meg bankettel. A 48-as körben és Bárdos Flórián vendéglőjében. A 48-as körben tartott banketten mintegy 70 személy vett részt A zenekar a Kossuth nótával kezdte a darabok sorozatát játszani. A szónoklatok sorát Tary Endre nyitotta meg, poharát Kossuth Lajosra emelve. Nyomban ez után az itt nem rég megalakult d a l e g y e s ü l e t első nyilvános felléptéül rázendítette a „szózat“-ot meglepő sikerrel. Korom Gáspár felolvasta Abrányi Emilnek a fővárosi tüntetésekre írt alkalmi költeményét. Beszéltek még: t i z t e l e n d ő Bajcsi Gábor Haász Juda és Diamant Manó. A dalárda közben énekelve, nagyban emelte az ünnepély fényét. Bárdos Flórián vendéglőjében tartott banketten szintén mintegy 70 személy vett részt. Felköszöntöt mondott Hubacsek Pál Kossuthra és a királyra, továbbá Sió Ferenc, ki egyszersmint nagy hévvel elszavalta Pásztói alkalmi költeményét. A vacsorát tánc követte, melynek a hajnali órák vetettek végett. Mártius 15-ének, estéjén Kovács Tobiás vendéglőjében megtartott banketten, melyen mintegy 100 személy vett részt az előbbiekhöz hasonló lelkesültséggel ünnepelték meg e nagy napot. A vacsora alatt alig akadt valaki, a ki egy felköszöntőre vállalkozott volna. A vacsora végén Szobotka Gusztáv kezdte meg a felköszöntők sorát. Azonban egy igen szerencsétlen eszmét — a 25. §-veté védelmébe, a mennyiben poharát a megyegyűlésen az ez ügybeni fölterjesztés ellen szavazókra emelte. Poharat emeltek még Vidovich Antal főszolgabíró Kossuthra, az akkor élő nagy férfukra és a már nem élők emlékére és tiszt. Bajcsi Gábor a magyar nyelv védőire. A dalárda hazafias éneke által itt is nagyban hozzájárult az ünnepély fényéhez. Mint mindenütt, úgy itt is az ünnepély hajnalig tartó táncal fejeztett be.

— **Dalegyesületünk** a szabadság ünnepét választá első nyilvános felépéséül. Tekintve azt, hogy igen rövid ideig tanultak, oly meglepő sikert értek el, hogy kötelességet véltünk teljesíteni, midőn ez egyesületet a közönség pártfogásába ajánljuk. Köszönetünket fejezik ki egyuttal, hogy közreműködésük által lehetségessé tették, hogy a szabadság ünnepét mi is a szokottnál fényesebben megülhettük.

A mindszeinti takarékpénztárnak f. hó 17-én d. u. 2 óraker tartandó közgyűlése tárgysorozatának 3. pontjában „az üresedésben lévő könyvvezetői állás betöltése és évi fizetésének megállapítása“ foglaltatik. Évvel kapcsolatban arról értesültünk, hogy a könyvelő évi fi-

nemeteket legyőzték? Magyar honvédek! Nem kellett ezeket semmi egyébbre tanítani, mint üsd — vágd az ellenséget; s ez elég volt. Még tegnap az eke után ballagott egykedvűen füttyrészve, a légynek sem ártva — a légynek sem vétve, ma már mind megannyi hős. Nem kellett ezeket kötéllel fogni; csakis e néhány szó hangzott Kárpátkotól Adriáig: „Talpra magyar hí a haza!“ És e hívást minden magyar megérté és minden fegyver fogható ember — még az eke szarvától is — önkényt ment. Lett belőlök katona és szembe szálltak az előttük száz féle alakban megjelent halállal bátran, félelem nélkül. — — — — —

Szép mérföldekre terjedő birtoka volt a nemes urnak, az öreg Szenttamási grófnak s e birtokát mind a déleeg természetű fia, a büszke Elemér fogja örökölni. Boldogok voltak, míg hazájukat vész nem fenyegette. De a magyar nemzet jogai megletek támadva, tehát: a valódi magyar főur nem maradhat otthon tétlenül. Előhivatá fiát a büszke főur s mintha csak azt kérné fiától, hogy a szomszédba lovagoljon, oly nyugodtan mondá neki: fia m a h a z a v e s z é l y b e n v a n ; k ö s s k a r d o t , ü l j l ó r a m e n j a z t v é d e n i . Tudom, hogy őseinkhez méltóan fogod magadat viselni. Én

zetését 1000 frtra szándékozna k emelni.

— **Szavlati estély.** Sió Ferencz tehetséges író és színész ki, hogy megszűnt tagja lenni az itt működött szintársulatnak azóta körünkben időz és szerdán f. hó 20-án egy mulattató csevegésekből és szavlatokból álló műsorral előadást fog tartani, melyben az id. Coquelin, hirneves francia színművész Budapesten tartott előadása óta hazánkban is divatba jött új műfa j n a k , a m o n o l ó g o k n a k (vig és komoly magán jelenetek) bemutatásával egy élvezetes estét remél szerethetni a közönségnek, melynek szives pártfogásába ajánljuk.

— **Bál.** A helybeli izr. hitközség kebelében megalakult „Szentegylet“ pénztárának gyarapítására holnap este Kovács Tobiás termében batyubál rendeztetik.

— **A hazatért bujdósóról.** Mult számunkban emlitettük, hogy Gémes György, ki a szabadságharc óta Törökországban időzött, a napokban hazatért. Több oldalról hallottuk, hogy e hirnek igen sokan nem adtak hitelt. Midőn kijelentjük, hogy a mult számunkban közlötöket fentartjuk, a hazatértről egyet — mást, mi azóta tudomásunkra jutott elmondunk: Gémes mint irtunk egy vásárhelyi társával jött haza Ruházata egész törökösen, egy bő bugyogó felcipő, hosszú fehér harisnya vörös öv és egy török sapkából állott. A magyar nyelvet már igen törekenyen beszéli. Midőn Tömörkényre ért legelőször is az ottani kocsmába ment, hogy magát tájékozza, természetesen számosan összejöttek ott a ritka vendég bámulására. Nagy volt az összejöttek csodálata midőn magát megösmertette, legelőször is nejeire kérdezősködött; kihez azután elvezették őt. Neje, ki már azóta kétszer férjhez ment, rövid beszélgetés után felismerte, a mi után mint szemtanuk mondják — igen érzékeny jelenet következett. Gémesnek elbujdosásakor egy 6 hónapos fia gyermeke volt, ki ezelőtt 3—4 évvel mint urasági kocsis meghalt. Itthon hagyta továbbá vagyónát, mely egy házból és 7 lánca földből állott, a melyre valamint régi feleségére, nem refektál.

Füstölés Szegváron. Nem szalonna vagy kövér hus füstölésről van szó, mert ennek elmult már a szezonja, hanem azon füstölésről, melyet szegvári Kohn Henrik és neje a kath. hitre áttérni szándékozó Juli leányukon eszközölni akartak. Juli kisasszony azonban korántsem mutatkozott hajlandónak a megfüstölés el-türésére, kiszabadította magát szülei kezéből és nem késett a rajta elkövetni szándékolt füstölési — mért nem égetési? — méltatlanságért

majd másképen, tehetségem szerint fogok hazánk-nak szolgálni. Apa és fia egymást megölelve, elbucsztak. Egy könyocsep sem volt szemekben látható, csak midőn már a fia eltávozott s senki sem látta — senki sem hallotta, törtek elő a vár ur szeméből a könnyek.

Az ifju nem csupán maga ment, hanem fölszólitotta a környék fegyver fogható fiait, hogy őt kövessék. Követték sokan: követte a szegény szellér fia Bodnár István is.

— — — — —
Szegény szellér ember volt az öreg Bog-nár Antal, nagyon szegény. A falu szélén egy rongyos nádfedelű viskóban lakott. Öreg s beteges volt, nem birta már saját emberségéből kenyerét megkeresni. Nem panaszkodhatott azonban, mert volt neki egy fia — szeme fénye — ki mindkettőjökért dolgozott.

De mint kitört a szabadságharc; küzdött az ifju szívében a két kötelességérzet egymással: a fiui kötelesség és a haza szeretett. Ez utóbbi győzött s oda állt atyja elé könnyektől homályosult szemekkel, melyeken átcsil-lámlott a hazaszeretet tüze s mondá: atyám! A haza veszélyben van én nem ülhetek itthon tétlenül, a hazának szüksége van minden fegy-ver fogható fiára: elmegyek a hazát védelmezni s ha kell azért hősieen meghalni! Az ősz atya

az előjárásnál panaszt emelni. — Az előjárásnál atytya ép oly őszintén, mint naivan előadta, hogy ezen mint legbiztosabb és leghathatósabb — gyógyszer ajánlott nekí, melynek sikeres keresztvitelétől függ, a rom. kath. válást megkedvelt leányát ismét a zsidó vallásra visszatérteni. A leány azonban szilárdan megmarad szándékánál és az öreg Kohn órahosszkat tanácskozik az Újfalu könnyen hívő lakosainak tanácsot osztogató Dadri Julcsa kuruzslóval a további teendők iránt. Oh felvilágosodottság hol késsel az éjji hámályban?

— **Tévesen jelezte** azon hir, mintha Körrey Ferenc szegvári plébános s tisz. kanonok nyugalomba vonulna, mert az illető ezután is megtartja a plébániát s csak előrehaladott korára való tekintetből azon kéréssel fordult a megyés püspökhöz, hogy neki kisegítő segédlelkészt bocsásson, ki helyette a terhesebb egyházi teendőket is teljesítene.

— **Árad a Tisza.** Ma a Tisza minden pontjáról, úgy az összes mellékfolyókról jelentékeny áradást jelentenek. A Tisza Tokajnál tegnaptól mára 96 cm-ért áradt. Szegednél 21 cm. egy napos áradással 1.32 m. en áll. A Maros Aradnál 28cm.-t áradt, vizállás 0.30 m. A Körös 1.08 m.-t áradt, s 3.38 m.-en áll. A Szamos Szathmárnál 1.96 méterről ma 3.12 m.-re szűkött fel.

— **Gőzhajózás.** A gőzhajózás minden irányban kivéve a szeged-szolnoki vonalat, a mai nappal megindult.

— **Levélcim.** A közelebbi napok egyikén Mindszentről egy levél érkezett Szegedre a városházához, a melynek bélyeggel ellátott oldalán a következő furcsa címezés volt olvasható: „T. c. Vasroházi Nagyon Szépén Felkérem Az Tekintetes Hivatalbeli Urakat Legyenek szívek éngemet Kézbesíteni Az Süvegi Balázs Janosnak Mindszentről.”

— **Adózási viszonyok megyénkben.** A múlt évről a jelen évre megyénk adóhátralékaként áthoztatott 103,401 frt 25 kr. Ehez jött I. negyedévi kirovással 169,644 frt 21 kr. s így az I. negyedévi összes előírás volt 253,645 frt 46 kr. Erre befolyt 116,440 frt 39 kr. Maradt hátralékkal 135,923 frt 93 kr. A múlt évben február hóban befolyt 91, 120 frt 45 kr., a jelen évben pedig 96,676 frt 51 kr. Kedvezőbb volt tehát a jelen év február havi adóbefizetés a múlt évinél 5556 frt 6 krral.

— **Az erdélyi közművelődési egyesület** segélyezésére — az állandó választmány javaslata folytán — a folyó hó 14-én tartott megyei közgyűlés egyhangulag 2000 frt segélyösszeget szavazott meg.

— **Kisteleki rablógyilkosság** ügyében hol erre, hol amarra az embere veti a csendőrség a gyanu pányváját. Így legutóbb elfogták a dorozsmai kovácsmestert, Rózsa Záchárt, a ki előbb Szegeden dolgozott. Éjfél volt, mikor la-

ki fia távoztával mindenét mit e világon bírt elveszít, nem tiltakozott; felegyenesedett és ismét, mint valaha szemében felcsillámlott a tűz, mint a kialvó fáklya utolsó fellobbanása és mondá: fiam, ezt vártam tőled! A bucsuzás itt nagyon fájdalmas volt. Az atya az éhhalálnak kitéve marad itthon, a fiu elmegy az ágyugolyok elé és a vizontlátás lehetőségének leparányibb reménye nélkül válnak el egymástól.

Elment az ur! elment a szolga! Egyforma ruhát kaptak, egyformán harcoltak — küzdöttek a hazáért. Még el sem hagyták falujuk hátrát és már mindannyi megmutatta azt, hogy a magyar született katona. Ők voltak azok, kik megtámadták a falujukba igyekvő ellenséget. Ők voltak azok, a kik azt oly dicsően meggátolták.

Tisztá lett a földbirtokos; tisztá lett a pór mind kettő magyar, mind kettő hős volt. Ez volt a z i g a z i e g y e n l ő s é g.

Az otthon maradt főúr, felkereste rozant viskojában a szegény zsellért, felvitte magával a kastélyba — együtt imádkoztak a hazáért — együtt sirtak minden vesztett csata hírévé együtt remegtek fiaik életéért. Ez volt a v a l ó d i e g y e n l ő s é g.

Az 1848/9 év telét szabad ég alatt tölték honvédeink ázva, fázva éhezve. Szenvedéseik le-

kásán elfogták a csendőrök a kovácsmestert. Tiltakozott az elfogatás ellen, de a csendőrök azt felelték, hogy titkos följelentés érkezett hozzájuk. És kutatást tartottak a házban. Három revolvert találtak nála, mindegyik meg volt töltve. Azonnal vallatni kezdték, hogy hol volt azon az éjen, mikor a kisteleki rablógyilkosság történt? Az felelte, hogy nem emlékszik. Vele együtt még két embert fogtak el a csendőrök. Most mind a három ember vizsgálat alatt áll, a melynek eredményét azonban a csendőrség elhagatja.

— **Fegyvergyakorlat.** A 46-ik ezred tartalékosai a Manlicher fegyver betanulásához április és május hónapban fognak 7 napra behivatni. Ezen kötelezettség alól csakis a néptanítók és a még eddig nem szolgált egy éves önkénytesek mentetnek fel.

— **Tüvész.** Battonyáról írják, hogy Blayer Adolf ottai lakos tanyáján a napokban ropant tüvész pusztított. Éjjeli 12 óra tájban a kukorica szárral fedett nagy istálló kigyuladt s dacára az ember feletti mentési munkálatoknak, a benne volt jószágokból benveszett 48 drb. ló és 17 drb. szarvas marha.

— **Lökötök.** Szeged határában — mint írják — ugylátszik megint kezdenek gazdálkodni az alföldi lökötök. Kezdetnek mindjárt tegnap éjjel ismeretlen tettesek elloptak egy Dunai János nevű szent-mihálytelki lakos oljából két lovat. A környéken ujabban gyanus cigány csapatok mutatkoznak, a rendőrség most ezeket nyomozza s egyszersmind értesítette az esetről a csendőrséget s a szomszédos községek előjáróságait is.

— **Menyibe kerül egy akasztás?** A pestvidéki kir. ügyészség e napokban kért kielégítési végrehajtást Tujvel Jánosné verőcei lakos ellen, a kinek férjét még 1832-ben felakasztották. A kérvényben 63 frt 50 krra teszik a halálbüntetés végrehajtásának költségeit.

— **Tizenkilenc éves nagymama.** Ecloo belga város mellett egy 65 éves kereskedő fiatal 19 éves leánynyal lépett házasságra. A kereskedőnek első házasságából 40 éves leánya maradt, kinek ismét 21 éves leánya van: ilyenképpen a fiatal 19 éves nőnek 21 évvel idősebb leánya van s nagyanya egy nála 2 évvel idősebb leányának. Ha az unoka, ki legközelebb házasságra lép, nem sokára anyja lesz, úgy a kereskedő fiatal neje 20 éves korában szapanya lesz.

— **Grosházi leány a párisi világiállításon.** Egy budapesti ember irt egy orosházi egyének, kérve őt tudja meg Lódi Erzsébettől, nem volna-e hajlandó jó pénzért kimenni Párisba a világiállításra. Ő — a vállalkozó — azon esetre, ha ki akarna Lódi Erzsébet menni eljönne vele megegyezni s 1000 frtot azonnal letenne biztosítékul a takaréka. — A leány hajlandó egyezésre lépni. — Lódi Erzsébet kezére nyomorék s lábaival varr oly szépen, hogy gépen sem lehet szebb munkát előállítani, s majd mindent

nem irhatók. Minden oldalról ellenség Bejött a muszka is — ellentünk esküdtek az elemek is. De mindez nem volt képes keblünköl a lelkesedést, a hazaszeretetet — a bátorságot kiirtani s „nem az ellenség önmaga vágta sebe“ tönkre tett az árulás.

Sötét éj van. Egy csillag sem ragyog az égen komor csend van, csak a szél rezgeti meg néha az erdő fának leveleit. E sötét erdőben bujkál két rongyos alak — egymást támogatva igyekeznek a közeli faluba jutni. Egyiknek a feje van bekötve: a másiknak a karja felkötve. Bágyadt kiéhezett alakok. — — — —

Bent a kastély ebédlőjében ül a két apa arcaikról leolvasható a bu és bánat. Napok óta látták már keresztül vonulni csapatossan — a lerongyolt menekült honvédeket — megnézték mindegyiket nem e az övék — nincs e ott az ő fiuk? Hasztalan, nem jött egyiksem. Itt ülnek most egymást vigasztalva. Nesztelenül nyilik fel az ajtó s belép azon két szánalmas kinézésű alak. Itt vannak, kiáltanak fel egyszerre. Nem tudja egyik sem, melyik az övé oly egyforma piszkos, rongyos mind a kettő. Nem válogatják, megölelik, megcsokolják, mind a kettőt, hol az egyik hol a másik.

E z s z o m o r u e g y e n l ő s é g v o l t. y. ó.

lábával végez, mit más kézzel, s mindent igen ügyesen.

Világfolyása.

Belföld. A képviselőházban a 24. és 25-ik §. fölötti vita még mindig folyik noha már több szólásra feljegyzett kormányparti képviselő kitöröltette magát, alig remélhető, hogy 8—10 nap előtt még csak a záróbeszédre kerüljön a sor. Hát még a szavazás? Nagy hatást keltett a héten Ötvös Károlynak a szakaszok ellen megtartott beszéde s általában az ellenzék legnagyobb része sikra szál a szakaszok ellen F. hó 14-én Irányi Dániel azon indítványa, hogy 15-én, a nemzet ünnepén országgyűlés ne tartassék melyhez Tisza is hozzájárult — egyhangulag elfogadtatott.

Az utóbbi hetek izgalmai hozták magukkal, hogy a fővárosban az idei mácius 15-ét nagyobb terjedelemben ünnepelték meg mint más külföldben. „Az egyetemi ifjak által rendezett ünnepély pont 1 órakor kezdődött. Első szónoknak Jánosi Béla joghalgató lépett a szószerkekre s elszavalta Abrányi Emil „Eskü“ című költeményét. A halgatóság oriaszi lelkesedése jutalmazta a szavalót. Utána Irányi Dániel orsz. képv. lépett a szószerkekre s a megjelenését egérvő éljenzéssel fogadták. A többek között monda, hogy ő nem akarja az ifjuságot haza szeretetre tanítani, csupán csak a 41 év előtt történeteket akarja röviden vázolni, hogy megmutassa mint szerették akkor a hazát. Első sorban hivatkozik az 1789-iki Francia forradalomra, mely az uralkodók önkényének, osztályok különbségének és kiváltságainak végett vetett. Hazánkba azonban 1848-ban tartá az újkor szelleme bevonulását. A szabadság és függetlenségnek legnagyobb szolgálatot Kossuth tett. 1848 március 13-ikán Petőfy, Jókai, Degré és Vasváry több lelkes ifjával egyetemben a nemzet kiváncsáimait 12 pontban foglalták e pontokat a fővárosi előjáróság elé terjeszték, a kik ahoz csatlakoztak, mely által a pozsonyi országgyűlés a kamarilla elleni harcában támogatást nyert. A sajtó vétségért elzárt Tancsics szabadon bocsátatását követelték s e követelésnek a hatóság nem volt képes ellentállani, aztán kihirdették a sajtószabadságot, a cenzura eltörlését, esküdszék felállítását, felelős ministeriumot, az egyenlőséget stb. Mikor április 14-én a miniszterium Pozsonyból Pestre tette át székhelyét feliratott a 100-as rendezőbizottság és evvel a márciusi napok végett érték. De az öröm napok csakhamar lezajlottak midőn a nemzetnek hadat üzentek. Honvédségünk bátran és hősiessen megálták helyüket, de az árulás és egy idegen nagyhatalom beavatkozása megakadályozta a szabad, független és boldog magyarország létrejöttét. Azután következett a szomorú október 6-ika, erről a szomorú napról nem akarja szólni a feledés fátylát felemelni s abban bizik, hogy nem sokára egy jobb és boldogabb idő fog következni. Irányi beszédét szünni nem akaró éljenzés követett. Mártius 15-ikének reggelén az egyetemi ifjuság következő sürgönyt meneszté Kossuth Lajoshoz.

Kossuth Lajos Turin. A nagy nemzeti ünnep megünneplésére összejött 1889. mártius 15-iki ifjuság tiszteletével küldi a legnagyobb magyar iránt érzett hűség és ragaszkodásának kifejezését az ősz száműzötteknek, kinek életéért buzgon fohászkozik a mindenhatóhoz és kinek elveiért utolsó lehetéig küzdeni kész.

Külföld. Szerbiában nem minden napi események történtek. Milán király lemondott, fia a 13 éves Sándor javára es mellé három regenset nevezett ki, e tény sok találgatásra adott alkalmat, de tény

az, hogy csakis a tarthatatlan politikai helyzet miatt vált meg a trónjától. Milán király már hétfőn vagy kedden Budapesten át Bécsbe utazik. Onnan a legújabb hír szerint Spanyolországba, Portugáliába és a párisi kiállításra fog utazni, a hol annak idején fiával fog találkozni.

Franciaország. Aumale herceg visszatért Párisba, ugyanez eseményt akarták a bonnapertisták arra felhasználni, hogy Napoleon Viktor trónkövetelő is visszatérhessen. Nagy szenzációt keltet Párisban a hazafias liga néhány tagjának elfogatása és az, hogy mintegy hatvan helyen a hazafias liga vezérférfiainál házmotózást tartott a rendőrség s mint hírlik egy kitörendő zendülés pontos tervezetét találták meg.

Levelezés.

Mindszent-Tömörkény márc. 12.

Tekintetes szerkesztő ur!

A becses lapja mult számában megjelent „Válakozunk” — cikk indított arra, hogy nem csupán saját, de több tömörkényi gazda-társamnak a válakozásra vonatkozó véleményét közzé tenném becses lapjában.

Szerintünk két ok van, mi a tömörkényi gazda közönséget a Mindszentől elválásra indítja.

Az egyik ok a hiúság; a másik a mai kor igényei.

Röviden végzek az első okkal. Vannak igen tekintélyes gazdáink, kiket fogva tart a hiúság s nem szeretnének letenni azon eszméről, melybe már annyira belelovagolták magukat részben belelovagoltattak mások által, hogy ő belőlök helyes bíró, esküdt s. a. t. lehetne. Nos! hát belátjuk mi azt egy részről, hogy magasra kell törni az embernek, sőt az se rossz, ha a hiúság bizonyos megengedhető fokban meg van az emberben, még azt se ítéljük el, ha hiúságból indul ki valami nagyobb szabású tény kivételére, de midőn a hiúság a közös érdek ellen irányul, midőn szükségletlen áldozatokkal érzékenyen sújtja a többséget, azt a hiúságot velünk együtt minden józan eszű ember elítéli. Megkellene fontolni ő nekik, hogy a közös érdeket mindig elejébe kell tenni egyesek érdekének, de különösen indokolatlan hiúságának. Aztán a ki sokat akar, az semmit sem akar, vagyis oly sok rosszat állíthat elő, mibe az unokák foga is belevásik.

Azt nézzük, mi lesz a vége mindannak a mibe belekapunk, mert a késő bánat nem sokat ér, bizzuk az időre a válakozás megoldását.

A mi a második okot illeti, véleményem, melyet sokan osztanak velem a következő.

Senki sem tagadhatja, hogy megváltoztak az idők, sok igénye van ma minden embernek, a gazdálkodónak is, az életfentartás nehezebb, nagyobb küzdelemmel jár, mint ezelőtt 30–50 évvel.

Mi tömörkényiek elvagyunk szigetelve azanyaközségtől bár vele egy testületet képezzünk. Azért azonban mi ez elszigeteltséget nem tartjuk elég oknak a válakozásra.

Nem tartjuk pedig először s főleg kegyeleti szempontból, mert hiszen alig volna köztünk egy is, a kinek keblét megne renditene szétszakítása azon édes kapocsnak, mely bennünket jó és balsorsban évszázadokon keresztül azanyaközséggel, melynek kiegészítő részei vagyunk, annyi szeretettel összefűzött; niacs egy is köztünk, ki szomorúsággal ne töltene el a pillanat, midőn azok, kiknek ugyszólván vér lüktet ereikben, tehát mondhatjuk testvérek, mondanák ki a „váljunk”-szót, hogy ne osztozzunk többé egymás örömében s bujában.

Nem tartjuk továbbá az elszigeteltséget elég oknak a válásra finánciális szempontból sem.

Igen furcsának találjuk, hogy midőn ma az emberek, községek tömörülnek, egyesülnek,

hogy a mit egyes ember vagy község nem képes kivinni, válvetett erővel keresztül vigyék; hogy a mire egyeseknek ugy községeknek, pénzereje csekély, egyesülnek, s egyesült erővel nagy eredményt érnek el; mondom, hogy ép e püztelen világban, a legrosszabb anyagi körülmények idejében jut eszébe Tömörkénynek válakozni, szétforgácsolni az erőt akkor, mikor az együtt maradásra legtöbb ok van.

Sok kiadásunk van ma is, de hogy mit róránk majd az, hogy: „magunk urai vagyunk” el se képzelhetjük.

De visszatérve az igényekre, az életfentartás körülményeire, tagadhatlan, hogy nekünk tömörkényieknek a helyzetünk, távol azanyaközségtől — nem illik be a mai kor keretébe.

Mennyi, ügy baj szólit bennünket napról-napra be Mindszentre, s az újabb törvények mily sok terhet rónak rá a honpolgára, s nekünk e kötelmeink teljesítése végett sűrűn, hóban vízben, hideg s melegben meg kell tenni a két órai utat Mindszentre: az adóügytől le a malacpassus váltásig.

Megváltoztak az idők, alkalmazkodni kell azokhoz az embereknek is, ez oly igazság, mit senki sem vonhat kétségbe.

Tehát mikép oldható meg a tömörkényi kérdés?

Helyes megoldást semmi esetre sem nyerhet a kérdés a „válakozás” által, erről fentebb bővebben szóltam.

Megoldva ugy s akkor lesz, ha Mindszent intézkedik, hogy a tömörkényi polgároknak ne kellessék minden csekély ügyben oda hagyui családi tüzhelyét s két óraiutra kelni. Alkalmazzon egy esküdtet, vagy nevezük ezt bárminek csak ügyes s lelkiismeretes ember legyen, bizonyos napokon a hozzá érkező kisebb elintézni való ügyeket küldje be, az eredményről aztán a nála tudakozódó polgárokat értesitse. Az adók meghatározott napokon helyben fizethetők legyenek. A bennünket környező városok vásárjait megelőző napokon a passusok itt állításának ki. Szóval a megvitatás tárgya volna, mi ügyek volnának azok, mik Tömörkényen lehetnének elintézhetőek.

Ily módon lehetne segíteni Tömörkény helyzetén, s ez nagy haladás volna, s nem lenne szükség az „elszakadás” nagy költségeibe keveredni a lakosságnak. Jól fontoljuk meg a dolgot, nehogy a késő unokák átka nehezdedjen sír halmunkra!

Gazda.

CSARNOK.

(Levél a Nilus partjáról.)

Tisztelt szerkesztő ur!

A mint tudja szerkesztő ur, itt nálunk a Nilus partján igen sok régiség található, amiknek buvárlása néha-néha sikerrel jár. — Elmulván a farsang, én is rá adtam fejem a régiségek buvárlására s valóban az elért eredmény oly meglepő volt rám, hogy elhatároztam miszerint azt lapjának, az olvasók okulására, megírandom.

A falunk közepén emelkedik egy gúla, a melynek belsőjében őriztetnek a falu ókori történetét feltűntető iratok. Ezen iratok áttanulmányozásához fogtam hozzá a bűjt kezdetén s azokból részint olvasám, részint másolám a következőket, miknek hitelességéért jót is állok.

Krisztus születése előtt az 1879-ik esztendőben falunknak igen sok baja volt a mellette elfolyó Nilus áradásával. Védekeztek ellene gáttakkal s minden módon, és hála a gondviselésnek falunknak más baja nem történt, mint az, hogy igen sok víz fakadt fel, a mit lekelett csapolni a faluból. Mit volt mit tenni, a védekezést vezetők kénytelenek voltak egy csatornát ásatni (még most is meg vannak nyomai a mecses-tünk mellett) s azon a vizet leereszteni a faluból a legközelebb eső rétre, melyet egy községi lakos birt. birt. oltben.

Láthatja ebből szerkesztő ur, hogy ezelőtt ezredévekkel is csak olyan forma volt a világ mint most.

A víz le is folyt szépen, falunk megmenekült a végveszélytől. Ámde a vízzel elborított rét bérlője beperelte a falut, a mely pert már a következő esztendőben el is vesztette. A falu jogvédője megjegyzem bészülőt s igen szerény és kevés igényű ember, a per megnyerése után benyújtotta számláját, a mely szerint neki a per folyamán volt 68 drachma és 85 obulus költsége és kiadása nálunk akkor még a görög pénz nem volt divatban a miből egy drachma tett száz obulust, s egy drachma meg felel a mostani két franknak s egy osztrák értékű forintnak.)

Munka és tiszteletdíjára vonatkozólag számlája így hangzik: „N. bérlő által indított per elutasított s így befejeztetett s előbb elhatározni méltóztatott, hogy ez ügybeni tiszteletdíjam a legközelebb tartandó „vének és bölcsék” gyülekezésén meg fog állapittatni.

„Ennél fogva bár nem szándékom az ezen ügybeni munkám mint valami óriásit szembetűntetve nagyítani, mert ez haszontalan volna, de nem is szokásom: hanem egyszerűen csak kérem a megállapítást.” Ezen szerénynek mondható fellépés méltánylásával elhatározta a „vének és bölcsék” gyülekezése, hogy tiszteletdíjúl kétszáz drachmát fizet a jogvédőnek, s azt neki kézhez is szolgáltatta.

Ámde a bérlő nem nyugszik, mivel, hogy igazsá is van, de meg mivel csak forma hiba miatt vesztette el perét s újból megindítja azt azon mód szerint, a mint az a „constituciók könyvében” elő vagyon írva.

Ezen per lefolyik s a jogvédő kér 40 drachmát s 15 obulust munkájáért, mit meg is kap.

A most említett per után jön a harmadik per (mert így kellett akkor csinálni) s azt 6 év mulva megint elveszti a bérlő, de most már véglegesen.

E fölötti örömmámor középette elő áll a szerény igényű jogvédő de mivel nagyítani haszontalan, de nem is szokás, ékes szavakban szerkesztett előterjesztésben szól következőkép: „Vének és bölcsék! Ezt a pert szívem vérével forrasztottam össze. Éjt tettem napallá, dolgoztam eróm teljesítésével, lételem függővé tettem a per kimenetelétől, mert tudtam, hogy ha a per elvesz én is elveszem; s miután ilyen emberi erőfeletti munkát végeztem s miután eddigél egyik perért sem adatok 9 éven keresztül egyhasított obulust sem: most a mellékelt számlámban kitűntetett összeget, vagy is 2669 drachmát és 23 obulust fizessétek meg, a mely követeléseim hiszen ismeritek szerénységem, talán nem is lehet sokalni.

A „vének és bölcsék” gyülekezete, melynek az írás szerint már akkor is volt olyan tagja, a ki „csak az igazságot szokta” s volt olyan írástudója, a ki ha egy obulusa volt, hármat kockázott el (akkor még a kalabriázt sem ismerték,) meggyőződvn arról, hogy a jogvédő valóban szerény igényű emberke s elragadtatva azon nagylelkűségétől hogy 491 drachmát elengedni kész: elhatározza, hogy a jogvédőnek, mert még eddig egy obulust sem kért, kifizetett a falu kaszájából 2178 drachmát és 28 obulust.

Ezen határozatot megellenezte egy a faluba került idege s annak folytán belotekintetett a dologba a sultán „generálisa” is, a ki ugy találta, hogy a jogvédőnek nagyon vastag a „krétája” s egyszerűs mind fermánt küldött a falu „vénei és bölcséinek,” meghagyván abban nekik, hogy a szerény igényű jogvédőnek ötödfélszáz drachmán felül ne merjenek adni, mert annál többet még a per folyamán sem kért.

Nagyot nézett erre a gyülekezet s egy a bölcsék közül kijelentve azt, hogy akkor mikor oly sokat állapítanak meg a jogvédőnek „gyöngye elmével” jártak el, indítványozza hogy most már ne adjanak többet neki 600 drachmánál, a mit egyhangulag el is határoznak.

Eddig volt alkalmam a posta indultáig a kutatást eszközölni. Ebből is látható, hogy évezredekkel ezelőtt is milyen bajuk volt a községeknek a jogvédőkkel, hát most hogy ne volna már a fiskálisokkal, a mikké a jogvédők átalakultak.

Ha még bejuthatok a gulába, majd teszok abban egy kis történelem kutatást a jövőben is. Tiszteletője.

Vigyázó.

Irodalom.

Kedvezmény lapunk olvasói részére Lapunk olvasói a „Magyar Gazdák Évkönyve budapesti utmutatóval” című díszes kötetű, tartalomdus munkát egy frt 50 kr. bolti ár helyett egy frt kedvezmény árban rendelhetik meg a Franklin társulatnál Budapesten Egyetem utca 4. A „Magyar Gazdák Évkönyve” gazdag tartalmából közöljük a következő címeket: 1. Vázlatok 1888 évi gazdaságunkról 2. A mezőgazdák életbiztosítása 3. Bortermelésünk 4. A tejkereskedelem 5. A vaj hibái és azok keletkezése 6. Hus- és növénytápszerek 7. Buzatermelés és fogyasztás 1883–83-ben 8. Amerika hanyatló versenye 9. Kertészeti könyvvezetés 10. Nemzetközi vám egyesülések 11. Új buzaszállítási rendszer 12. A dohánytermelésről 13. A fegyver és vadászati adó 14. A szeszadó 15. A gabonaviteli díja 16. Adó és fogyasztás illetéki díjjegyzék. A becses könyv függelékül egy „Budapesti-Utmutató” van csatolva, mely szakmák szerint rendezve bevárlásainknál, valamint terményeink eladójánál tájékoztasson. Az itt ajánlt munka össze nem tévesztendő, a Kodolányi-féle hason című évkönyvvel melynek ára két frt. Megrendelések posta utalványon a franklin társulat magyar irodalmi intézethez küldendők. (2+2—4)

Az „Eredeti Magyar Daltár”, a Hoós János által, nagy gondal ének és zongorára szerkesztett zenei folyóirat III-ik évfolyamának 2-ik füzetét vittük. A füzet 10 eredeti dalt tartalmaz, és pedig: Ábrányi Kornél, Lányi Ernő, Szt. Gály Gyula, Nagy Pista, Kelemen Lajosné, Jakab Géza és Hoós Jánostól ének és zongorára, továbbá a melkleleten Borsay Samutól, egy májusi indulót két szólamban gyermekhangra, s végül Keckés Ernőtől szintén egy gyermek-calt egy énekszólamban. A lap előfizetési ára: egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr., egyes szám ára 60 kr. Gyűjtőknek 5 előfizetést után tiszteletpéldány. Előfizetheti a szerkesztőségél Déván (Hunyadm.)

Szerkesztői üzenetek.

Skorpió-Szegvár. Törzské miatt kimaradt le-
hetőleg jövőszámunkban helyet szorítunk.

Villám Ferkó, Csany. Köszönjük. Jövő szá-
munkban közölni fogjuk.

Dugonics, Szeged. Ily nemű kéziratokkal je-
lenleg túl vagyunk halmozva, majd sorát kejtjük.

Kolozsvár. Köszönjük. Biztunk szíveségében s
nem csalatkoztunk. Kérjük szíves közreműködését a jövőre
nézve is.

Mindszent. Az ígért kéziratokat várjuk.

Emericus, Budapest. Kérjük adjon magáról
ismét egy kis életjelt.

Szegvár. A szegvári lapokat ma még nem szállít-
hattuk kívánsága szerint.

Nyitra. Csalatkoztunk volna önben? Nem hihetjük.

Közgazdaság

Gazdasági és üzleti tudósítás.

A gazdák óhaja beteljesült, mert a várt
tavaszi idő beállt, úgy, hogy ha az idő továbbra
is kedvező marad, a munkálatokat elkezdhetik,
bár e héten mindig borongos, esős havas
csak közben volt néha kis napos időnk.

A földekről a hó teljesen elolvadt és az
őszi vetések igen szépen kikeltek.

A gabonauzlet még e héten is teljesen
pangott, mert a rozs utak miatt alig hozták a
piacra, de reméljük, hogy miután már a Tiszán
a hajózás megnyílt és ha utaink javulnak, na-
gyobb kínálatra számíthatunk.

Budapesten a buza árak mult hét óta újra
10 krajcárral estek, mert a külföld részéről
semmi vásárlások nem történtek, de be lett ezen
árvesztesség hozva miután a hét utolsó napjain
a malmok jobb vételkedvet mutattak, így ma is
csak a mult heti árakat jegyezhetjük:

Szép tiszta buza frt 6.70.—6.80. kuko-
rica frt 4.—4.20. árpa frt 4.50.—5. minőség sze-
rint zab frt 5.50.—6. mind m. mázsánként.

Budapesti árak:

Tiszavidéki	78—80 kgos	frt 7.55	—	frt 7.70
Bácskai	78—80 "	frt 7.50	—	" 7.65
Erdélyi	76—78 "	frt 7.30	—	" 7.45

Határidő szállításra:

Tavaszi buza	frt 7.20—22
Őszi	frt 7.45—47
kukorica május juniusra	frt 4.90—92
zab tavaszra	frt 5.29—31

Vasuti menetrend.

H.-M.-Vásárhelyről—Szeged felé: 6
óra 46perccel, 5 óra 28 p. este

H.-M.-Vásárhelyről—Nagy-Váradi felé-
délelőtt 10 óra 24 perccel, délután 7 óra
11 perccel.

Kistelekről—Budapestre: személyvo-
nat éjjel után 2 órakor, délután 3 órakor:
omnibus-vonat reggel 6 órakor.

Kistelekről—Szegedre: személyvonat,
déli 12 órakor, éjjel 12 órakor, omnibus
vonat délután 6 órakor.

Szentesről—Budapestre. Indul 5 óra
38 perc reggel, 1 óra 15 perccel d. u.
3 óra 25 perc d. u.

Szegedről Csongrádra indul 11 óra 9
perc 2 óra 18 p. d. u. Csongrádról Sze-
gedre 1 „ 05 p. 4 óra 59 p. d. u.

Szolnokról—Szentesre. Indul 3 óra 26
perc éjjel 11 óra 50 perc d. e.

Szentesre érkezik 8 óra 34 perc d. e.
4 óra 30 perc d. u.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos

Diamant Manó.

HIRDETÉSEK.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy
nálam nagyobb mennyiségű épületfa, desz-
ka, kisebb és nagyobb új ablakok, asztalok,
padok, valamint egy jól megtöltött jégve-
rem, egy jó karban levő dereglye evezők-
kel vasmaeszkák láncokkal, tiszta gyékény és
még többféle tárgyak elköltözés végett
jutányos áron eladó.

Robicsek Mór.

4000 kéve nád különféle világosítás a kiadóhivatal-
árakban eladó. Bővebb fel- ban.

Hirdetmény.

Az algyői révjog folyó év május 21-től kezdődő
6. vagy 10 évre haszonbérbe adandó.

Írásbeli ajánlatokat elfogad Sándorfalván Burger
Alajos urad jószágfelügyelő, kinél a feltételek iránt
tudakozódni lehet.

Urad. felügyelőség.

Ajánlom a legjobb fajta betűkkel dusan berendezett

KÖNYVNYOMDÁMAT

bármely e szakmához tartozó munkák gyors, pontos és
jutányos elkészítésére.

Névjegyek, esketési- és báli meghívók művek

csinos kiállítással

DIAMANT MANÓ

KÖNYVNYOMDÁJA, PAPIR- és IRODASZER-KERESKEDÉSÉF.

Irodaszerek nagyraktára.

Kész ügyvédi, lovas és gyalogcsendőrségi, pénzügyőri és
községi nyomtatványok.

Gazdálkodóknak: Cselédszegődményi levelek napszámjegyzék
és naplójegyzék. Betűsoros üzleti könyvek.

A vidéki megrendelések a nyomda saját költségén
szállítatnak rendeltetési helyükre.

Könyvek kötése jutányosan elvállaltatnak

Árverési hirdetmény.

Mindszent község tulajdonát képező, és mindennemű szeszestitokra kiter-
jedő **italmérés jog** úgy a község belterületén, mint a hozzátartozó Tisza balparti kül-
területében f. 1889. évi április hó 1-től december hó végéig terjedő $\frac{3}{4}$ évre a képviselő
testület f. év 48. sz. határozatával zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen
rendeltetvén haszonbérbe adadni, annak eszközésére határidőül **f. mártius hó 26-ik**
napjának d. e. 9 órája a község háza tanács termébe ezennel kitűzetik.

Felhivatnak vállalkozni szándékozók, hogy zárt ajánlataikat 600 frt készpénz, vagy
biztosítékképes értékpapírok melléklése mellett a jelzett határidőig alolirotnál be-
adni annál is inkább igyekezzenek, mert a nyílt árverés megkísértésén túl, utó aján-
latok figyelembe vételnél nem fognak.

Vállalkozó a pálinka kimérési jogot a törvény szabta korlátok között tetszése
szerint gyakorolhatja, a bor és sör kimérésért pedig 100 literenként 4 frt 50 kr. kimé-
résű illeték szedésére jogosittatik fel.

Ajánlatok a fenti jogért együttesen, avagy a pálinka kimérési jog ért külön
és a bor és sör kimérési jogért szintén külön is elfogadhatnak. Minden esetre azonban
az ajánlatnak határozottan tartalmazni kell, hogy mire tétetik ajánlat és hogy ajánlat-
tevő a bérbeadás részletes feltételeit ismeri és azok betartására magát kötelezi.

A részletes feltételek a község házában naponként d. e. 10-12 óráig és d.
után 3—5 óráig bárki által betekintheők és másolatban is kivehetők.

Mindszent 1889. mártius 13.

Martony Antal.

biró.